

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120207017
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2120207017.2

Uznesenie

Okresný súd Trnava vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: J. A., nar. XX.XX.XXXX, M. A., nar. XX.XX.XXXX, F. N., nar. XX.XX.XXXX, C. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, N., deti rodičov - matka: L. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, N., a otec mal. J., M. a F.: D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., t.č. H. C., otec mal. C.: neuvedený, v konaní o náhradnej starostlivosti o maloleté deti, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny U., pracovisko Z., W., na nariadenie neodkladného opatrenia zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca: T. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, N.,

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým sa maloleté deti J., M., F. a C. dočasne zverujú do starostlivosti starého otca, ktoré neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 08.09.2020 bol súdu doručený v poradí prvý návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny U., pracovisko W., na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by boli maloleté deti dočasne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej, a zároveň podnet na začatie konania vo veci náhradnej starostlivosti.

2. Uznesením č.k. 11P/49/2020-15 zo dňa 10.09.2020 súd vo výroku I. uznesenia návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, vo výroku II. uznesenia ustanovil maloletým deťom procesného opatrovníka a vo výroku III. začal konanie o náhradnej starostlivosti o maloleté deti.

3. Dňa 15.10.2020 bol súdu doručený nový návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny U., pracovisko W., na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by boli maloleté deti dočasne zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

4. Návrh bol odôvodnený tým, že maloleté deti pochádzajú zo vzťahu matky a otca, pričom zo vzťahu pochádza ešte plnoletý D.. Rozsudkom OS U. č.k. 8P/121/2011 boli maloleté deti okrem maloletého Lea zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi boli určená vyživovacia povinnosť. V rodnom liste mal. F. a mal. C. otec nie je uvedený. Otec deti sa nepodieľa na výchove a starostlivosti detí a opakovane, je vo výkone trestu odňatia slobody, t.č. v H. C.. Matka je dlhodobo nezamestnaná a nezabezpečuje riadnu starostlivosť o deti. O deti sa stará ich starý otec, ktorý je aj vlastníkom rodinného domu, v ktorom bývajú deti s matkou. Starostlivosť matky o deti je nedostatočná, často odchádza od detí aj na niekoľko dní, je nezamestnaná, finančne všetko musí zastrešovať starý otec a viacerými šetreniami v rodine sa preukázalo, že aj hygiena je na nízkej úrovni. Deti nemajú potrebné oblečenie, školské pomôcky, neuhradené učebnice a v domácnosti je veľký neporiadok. Žijú len so starobného dôchodku starého otca 600,- eur. Dňa 24.08.2020 navrhovateľ obdržal anonymný podnet, že matka maloletých detí nie je doma, o deti sa nestará, nevarí im, túla sa, nikde nepracuje, nevenuje sa deťom a o deti sa stará starý otec. Dňa 26.08.2020 im opätovne bolo nahlásené, že matka detí sa stále nevrátila domov a o deti sa stará

starý otec. Na základe oznámení uskutočnili šetrenie v rodine a zistili, že naozaj matka detí sa už asi 6. deň nenachádza doma. Starý otec uviedol, že jemu povedala, že si ide hľadať prácu. Rozprávali sa aj s deťmi, ktoré boli smutné z toho, že matka nie je doma a odchádza od nich. Nestalo sa to po prvýkrát, ale robí to opakovane. Deti uviedli, že by chceli zostať doma so starým otcom. Žijú v rodinnom dome, ktorého vlastníkom je starý otec. Rodinný dom pozostáva zo 4 izieb, kuchyne a 2x sociálne zariadenie. Spodná časť, ktorú obýva starý otec, bola uprataná, riadne zariadená, ale na poschodí, kde bývajú deti s matkou, bol veľký neporiadok, hygiena na nízkej úrovni, deti majú zlomené postele, v izbách chýba nábytok. Lôžka majú všetky deti, ale posteľná bielizeň bola špinavá. Matka sa riadne nestará o deti. Z uvedeného dôvodu riešili túto situáciu so starým otcom, ktorý uviedol, že by si dal zveriť deti do svojej starostlivosti, nakoľko sa o nej aj tak väčšinu času stará on a aj ich financuje. Požiadal o pomoc pri spísaní návrhu na súd. Po prešetrení pomerov požiadali o pomoc charitatívnu organizáciu -P., aby deťom zabezpečila postele a potrebné veci. Dňa 31.08.2020 sa k nim dostavila matka maloletých detí. Uviedla, že je pravda, že asi týždeň nebola doma a bola so svojim priateľom na chate. Dôvod nevedela uviesť. Uviedla, že sa to viac nebude opakovať a chce si nájsť prácu a riadne sa starať o deti. Informovali sa na to, či nemá problém s alkoholom alebo drogami, čo poprela a je ochotná sa podrobiť testom na omamné a psychotropné látky. Dohodli sa, že o testoch bude informovať - čo doteraz neurobila. Má záujem sa zamestnať v J. P.. Matka bola upozornená na to, že sa to viac nesmie opakovať a o deti sa musí riadne starať, inak budú deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starému otcovi. Uviedla, že by to nechcela a urobí pre to všetko. Taktiež bola upozornená na to, že treba, aby upratala domácnosť, navarila, oprala deťom veci a pripravila ich do školy. Dohodli sa, že uskutočnia šetrenie v rodine a dňa 07.09.2020 sa k nim dostaví za účelom informovania o práci a testoch. Dňa 04.09.2020 uskutočnili šetrenie v rodine. Doma sa matka opäť nenachádzala a doma bol len starý otec s deťmi. Domácnosť nebola uprataná a v izbách bol ešte väčší neporiadok. Starý otec uviedol, že nemajú peniaze a deťom chýbajú aj niektoré veci do školy a taktiež nemajú uhradené učebnice v škole. Matka má byť údajne v W. hľadať si prácu. Starý otec uviedol, že má záujem si deti zveriť do svojej starostlivosti, lebo k žiadnej zmene neprichádza. Matka nemá vybavené ani náhradné výživné, ani nie je evidovaná na ÚP a nemá ani prácu. Čo sa týka hygieny tá sa tiež nezlepšila. Dňa 07.09.2020 sa k nim dostavila matka maloletých detí. Uviedla, že zatiaľ si nenašla žiadnu prácu, ale dňa 10.09.2020 ide na pohovor do J. P. a dnes sa chce ísť spýtať na pozíciu chyžnej v U.. Matku informovali, že aj v B. je brigáda - zber zemiakov, kde by si mohla hneď zarobiť peniaze. Tiež ak nemá prácu je potrebné, aby sa zaevidovala na ÚP, kde jej pomôžu nájsť prácu a tiež si vybaviť náhradné výživné na deti. Čo sa týka testov na omamné a psychotropné látky, ich ešte nemá, lebo nemá na to peniaze. Matku upozornili na to, že počas posledného šetrenia v rodine bol v domácnosti veľký neporiadok. Uviedla, že už to upratala aj veci oprala. Matke bolo dohovorené, aby sa deťom venovala a neodchádzala z domu. Rozprávali sa aj o zverení detí starému otcovi. Uviedla, že s tým súhlasí, ale bude sa snažiť si nájsť prácu a začne sa riadne o deti starať. Deti nemajú uhradené učebnice, ale nemá peniaze, keď sa zamestnaná, tak to uhradí. Taktiež v rodine budú uskutočňované časté šetrenia. Navrhovateľ má záujem osloviť o spoluprácu CDR, ak deti budú zverené do NOS starému otcovi. Starý otec má záujem si deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko majú vzájomne vybudované silné citové puto. Starý otec uviedol, že keď bude mať finančné prostriedky, vymaľuje deťom izby, nakúpi potrebný nábytok a riadne zabezpečí starostlivosť o deti. Na základe uvedeného dňa 07.09.2020 podali na OS Trnava návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým sa všetky deti zveria do náhradnej osobnej starostlivosti starému otcovi, avšak súd uvedený návrh zamietol a vo veci samej bude konať. Od rozhodnutia súdu o zamietnutí NO, dňa 08.10.2020 vykonali sociálne šetrenie v domácnosti matky. Matka má aktuálne zlomenú nohu, nemá snahu svoju situáciu riešiť. Jej finančná situácia je kritická, nemá ani pre seba peniaze na lieky. V domácnosti bol neporiadok a matka sa stavia k situácii ľahostajne a pasívne. Starý otec uviedol, že už nemá finančné prostriedky, aby živil aj deti, nakoľko bez rozhodnutia súdu nie je možné starému otcovi priznať príspevky, na ktoré by mal nárok. Už v tomto čase aktívne zabezpečuje v rámci svojich možností a schopností starostlivosť o maloleté deti. Nie je možné rodine vybaviť ani jednorazový príspevok od obce, nakoľko starý otec uprednostnil výdavky detí pred zaplatením poplatkov na obci, čo mu spôsobilo, že sa stal dlžníkom na obci. Dňa 14.10.2020 na SPOD telefonovala babka maloletých detí s prosbou o pomoc pri riešení ich aktuálnej situácie, nakoľko uvádza, že situácia v rodine je veľmi zlá. Babka detí tvrdí, že deti nemajú čo jesť, chodia špinavé a ich psychický stav je veľmi zlý. Matke maloletých detí finančne pomáhal jej otec, nakoľko matka nikde nepracuje. Matka maloletých detí má zlomenú nohu a tvrdí, že sa snaží starať o deti, ako sa jej v rámci jej možnosti dá. Príjem v rodine je nulový a všetko platí starý otec zo svojich úspor. Babka maloletých detí uvádza, že dedkov zdravotný stav sa zhoršil a taktiež mu už došli finančné zásoby. Uvádza, že ona a taktiež ani dedko už nedokážu finančne pomáhať vnúčencom, pretože už nemajú z čoho. Navrhovateľ telefonicky kontaktoval CDR v U., kde sa informovali ohľadne

dobrovoľného pobytu maloletých detí do času, kým súd rozhodne o zverení maloletých detí do dočasnej starostlivosti dedkovi. Následne vykonali sociálne šetrenie v domácnosti, nachádzali sa tam deti, starý otec a matka maloletých detí. Matka odmietla dobrovoľný pobyt detí v CDR do času zverenia detí starému otcovi. Vulgárne osočovala pracovníčky SPODaSK. Maloleté deti sa vyjadrili, že chcú ostať so starým otcom a za situáciu vinia matku. Rovnako starý otec opätovne prejavil záujem sa o deti postarať, ale aktuálne to nezvláda finančne. Nakoľko situácia v rodine je neúnosná, matka si zlomila nohu, je pasívna k riešeniu situácie a nemajú žiadne finančné prostriedky, deti sú hladné, je potrebné, aby súd rozhodol neodkladnou formou o zverení detí do starostlivosti starého otca, čím by sa predišlo vyňatiu detí z rodiny.

5. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (1) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak. (2)

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. (2)

9. Podľa § 328 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. (2) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať. (3)

10. Podľa § 329 ods. 1 až 3 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. (2) Ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci. (3)

11. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 367 ods. 1 až 3 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. (2) Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (3)

13. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

14. Predovšetkým súd uvádza, že hoci nie je príslušným na konanie vo veci maloletých detí J., M. a F. (keďže príslušnosť má založenú Okresný súd U., ktorý o týchto maloletých deťoch naposledy rozhodoval v konaní sp.zn. 8P/121/2011), rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a to s poukazom na ustanovenie § 113 CMP, v zmysle ktorého, ak príslušný súd nemôže včas vykonať procesné úkony, koná súd, v ktorého obvode sa maloleté dieťa zdržuje. Keďže konanie o maloletých deťoch J., M. a F. je pred postúpením Okresnému súdu U. potrebné vylúčiť na samostatné konanie, čo presahuje lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemohol by tento príslušný súd včas rozhodnúť o návrhu.

15. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého dieťa alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloleté dieťa.

16. Po oboznámení sa s v poradí s druhým návrhom, ako aj ostatným obsahom spisu, mal súd za to, že v súčasnosti je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný. Navrhovateľ v tomto návrhu (oproti skoršiemu návrhu) osvedčil naliehavosť a neodkladnosť rozhodnutia o zverení maloletých detí do starostlivosti starého otca neodkladným opatrením. Matka stále nezabezpečuje riadne starostlivosť o maloleté deti, pričom otec maloletých detí sa nachádza vo väzbe. Maloleté deti sa nachádzajú v starostlivosti starého otca, ktorému sa však minuli finančné zásoby a ktorý preto starostlivosť o maloleté deti zvládne zabezpečiť iba s finančnou pomocou, ktorou bude príspevok podľa zákona č. 627/2005 Z.z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa. Súd mal z Registra priestupkov za preukázané, že starý otec je bezúhonný. Zároveň súd prihliadol na skutočnosť, že osoba starého otca bola Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, uznaná ako vhodná a schopná zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, keďže sa návrhom domáha zverenia maloletých detí práve starému otcovi. Súd tak mal za osvedčené, že starý otec spĺňa predpoklady pre dočasné zverenie mu maloletých detí.

17. Za súčasnej situácie, opísanej v poradí druhom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, považoval súd za potrebné, neodkladným opatrením rozhodnúť o zverení maloletých detí do starostlivosti starého otca. Na základe neodkladného opatrenia bude starému otcovi poskytnutý príspevok na podporu náhradnej starostlivosti, čím sa zlepší jeho finančná situácia v záujme maloletých detí a predíde sa vyňatiu maloletých detí z rodiny. Vzhľadom na to, že po vydaní skoršieho zamietavého uznesenia došlo k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie (zhoršenie finančnej situácie starého otca sťažujúce mu zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti po finančnej stránke), mohol tunajší súd v zmysle § 329 ods. 3 CSP vyhovieť druhému návrhu.

18. V tomto prípade išlo o neodkladné opatrenie vyplývajúce z demonštratívneho výpočtu neodkladných opatrení v ustanovení § 325 ods. 2 CSP. Zo znenia ustanovenia § 325 ods. 2 CSP („neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby ...“) je zrejmé, že ide len o demonštratívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť, pričom rovnako CMP neustanovuje, že by výpočet neodkladných opatrení upravených v ustanoveniach § 365 až § 368 CMP bol uzavretý. Z uvedeného vyplýva, že zákon nevylučuje aj inú formu nariadenia neodkladného opatrenia, akým dočasné zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby je.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).